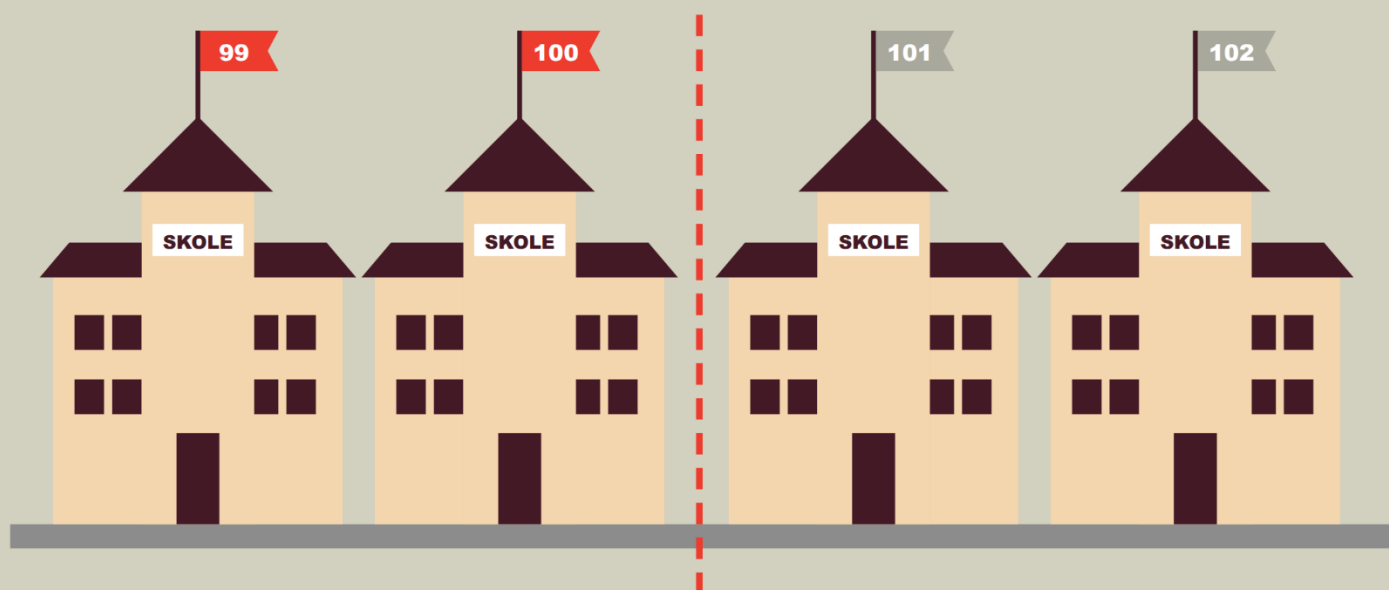

100 “DÅRLIGST PRÆSTERENDE” SKOLER: MÅLEMETODEN AFGØR, HVILKE SKOLER DER KOMMER PÅ LISTEN

Udarbejdet af
Agathe Engell, økonom

Oktober 2026

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusioner	8
Implikationer	10
Ikke entydigt, hvem de 100 dårligst præsterende skoler er	12
Mange dårligt præsterende skoler på Sjælland og Lolland-Falster	16
Giver en grænse på 100 skoler mening?	22
Data og metode	25
Litteraturliste	28
Bilag	31

01

Baggrund

Baggrund

I september landede de dårligste PISA-resultater for danske børn nogensinde. 29 pct. af de danske elever scorede så lavt indenfor læsning, og 28 pct. så lavt indenfor matematik, at deres faglige niveau er vurderet til at kunne begrænse deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder samt deres mulighed for at begå sig i et moderne samfund generelt (Beuchert et al., 2026). Andelen af elever, der ikke består dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen, har også været stigende de seneste år. Ved sommerens prøver var det over 10 pct. af eleverne i 9. klasse, der forlod grundskolen uden at bestå de to fag (Kongsted, 2026).

De nedslående PISA- og eksamensresultater kommer efter en periode, hvor skolepolitik allerede har fyldt meget i den politiske debat. Ved forårets folketingsvalg var folkeskolen et af de helt store emner, og en lang række partier kom med udspil til, hvordan problemerne i folkeskolen skal løses (Løntoft, 2026). Fokusset blev også afspejlet i firkløvegeringens regeringsgrundlag, hvor grundskolen har fået en central plads. Et forslag fra regeringsgrundlaget, der har fået meget omtale, er en indsats over for de 100 skoler, der klarer sig dårligst i dansk og matematik (Statsministeriet, 2026a).

Indsatsen skal løfte det faglige niveau på skolerne ud fra en målrettet løsning, der passer til den enkelte skole. Og det er ikke alene en økonomisk investering, men også "idéer, innovation og en række andre ting", der skal bidrage til et fagligt løft, ifølge udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen (Statsministeriet, 2026b). Efter planen skal indsatsen starte allerede fra skolestarten 2027 (Statsministeriet, 2026a).

Til trods for at indsatsen skal starte om under et år, er der endnu ikke sat navn på de 100 skoler, og det er uklart, hvordan skolerne vil blive udvalgt (Flinch, 2026). Der er potentielt mange måder, hvorpå man kan måle, hvilke skoler der klarer sig dårligst i dansk og matematik. I 2017 udvalgte den daværende regering under Lars Løkke Rasmussens ledelse 121 skoler til en indsats baseret på andelen af elever, der ikke fik mindst 4 i 9.-klasseprøverne i dansk og matematik (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, 2017). I denne omgang har andelen af elever, der ikke består dansk og matematik i 9. klasse, fyldt i diskussionen, men selv hvis man vælger at bruge det i udvælgelsen, skal man fx forholde sig til, om man udelukkende vil kigge på de elever, der faktisk aflægger prøven, eller også medtage de elever, der ikke består, fordi de slet ikke møder op til prøven. Man skal også overveje, hvor mange års prøver man vil kigge på, og om man skal tage højde for forskelle i elevernes sociale baggrund, fx deres forældres indkomst.

I denne analyse undersøger vi, hvor meget det ændrer, hvis man bruger forskellige kriterier til at udvælge de 100 skoler. Vi fokuserer på mål, der relaterer sig til præstationerne blandt skolernes 9.-klasseelever. Vi har valgt at medtage nogle mål, der kun forholder sig til dansk- og matematikkundskaber, men også nogle, der forholder sig lidt bredere til elevernes kompetencer og fremtidsmuligheder. Sidstnævnte er med, fordi regeringen motiverer indsatsen med, at danske børn skal være bedre klædt på til at tage en ungdomsuddannelse (Statsministeriet, 2026a). I sidste del af analysen ser vi også på, i hvor høj grad skole nr. 100 adskiller sig fra de skoler, der ikke er blandt de 100 skoler, der klarer sig dårligst, når det kommer til andelen af unge, der ikke består dansk og matematik.

I analysen bruger vi betegnelsen "dårligst præsterende skoler" om de skoler, der rangerer lavest mht. de mål, vi undersøger. Betegnelsen tager afsæt i regeringens formulering om, at indsatsen er målrettet "de 100 skoler, hvor eleverne klarer sig dårligst i dansk og matematik" (Statsministeriet, 2026a). Begrebet dækker ikke over en samlet vurdering af skolernes kvalitet, men alene deres rangering ud fra de anvendte mål.

02

Hovedkonklusion

Hovedkonklusioner

- Det er ikke entydigt, hvilke skoler der hører til de 100 dårligst præsterende skoler i dansk og matematik. Bruger man fx karaktergennemsnittet fra fagene frem for andelen af beståede, bliver godt en tredjedel af de 100 skoler udskiftet. Der bliver udskiftet endnu flere skoler, hvis man i stedet kigger på de skoler, hvor færrest elever faktisk påbegynder en ungdomsuddannelse, hvilket ifølge regeringsgrundlaget er motivationen for indsatsen.
- Eleverne på de dårligst præsterende skoler har oftere ikke-vestlig baggrund og oftere ufaglærte forældre samt forældre med lav indkomst. Dette er i lidt mindre grad tilfældet, hvis man vil udvælge skoler efter, at der er taget højde for forskelle i elevsammensætningen på tværs af skolerne.
- Der ligger mange af de dårligst præsterende skoler i Syd- og Vestsjælland samt på Lolland og Falster, ligegyldigt om vi kigger på andelen af beståede, kontrollerer for baggrund eller ser på påbegyndt ungdomsuddannelse.
- Skolerne, der ligger på hver sin side af grænsen på de 100 skoler, er relativt ens. På skole nr. 101 består blot 0,1 procentpoint flere af eleverne dansk og matematik end på skole nr. 100, og forskellen er ikke statistisk signifikant.
- Ud af 692 skoler, der ikke ligger i bund 100 mht. andelen af elever, der består dansk og matematik, er der 42 pct. – svarende til ca. 290 skoler – der har en andel, der ikke er signifikant forskellig fra skole nr. 100. Man kan altså ikke afvise, at det blot er tilfældigheder, der gør, at det er skole nr. 100, der ligger i bunden frem for de 42 pct. af skolerne, der ikke ligger i bunden.

03

Implikationen

Implikationer

Analysen viser, at det gør en forskel, hvilket mål man bruger til at udvælge de 100 skoler, der klarer sig dårligst i dansk og matematik. I denne analyse fokuserer vi udelukkende på resultater i 9. klasse, men man kunne også fx have valgt at kigge på resultater fra nationale test i dansk og matematik på tværs af klasser for at få skoler uden 9. klasse med. Det ville formentlig lede til en endnu større udskiftning i skolerne i bund 100.

Indsatsen til de skoler, der klarer sig dårligst i dansk og matematik, er motiveret af et ønske om at klæde unge bedre på til at tage en ungdomsuddannelse. Men kun ca. halvdelen af skolerne, der ligger i bunden mht. overgang til ungdomsuddannelse, ligger også i bunden mht. andel, der består dansk og matematik. Man skal derfor gøre op med sig selv, hvad formålet med indsatsen er. Hvis målet er, at flere skal have en ungdomsuddannelse, kan det være, at indsatsen i højere grad skal målrettes skoler med lille overgang til ungdomsuddannelse, for de skoler bliver ikke nødvendigvis inkluderet i indsatsen, hvis der udelukkende kigges på resultater i dansk og matematik.

Analysen viser dog også, at elevgruppen på de 100 dårligst præsterende skoler er relativt ens på tværs af målene. Den største forskel i elevgruppen opstår, hvis man vælger at tage højde for forskelle mht. elevernes baggrundskarakteristika, når man sammenligner skolerne. Hvis man vælger ikke at kontrollere for baggrund, vil indsatsen gå til de skoler, der klarer sig absolut dårligst, hvilket i høj grad vil være skoler med mange resourcesvage elever. Vælger man omvendt at tage højde for forskelle i elevsammensætningen på tværs af skolerne, vil man identificere skoler, der klarer sig dårligst ift. deres elevgrundlag, altså de skoler, der klarer sig dårligst ift. deres forventede niveau givet skolens elever. Det vil potentielt være skoler med et større potentiale for at løfte deres elever fagligt, og hvis elever har en lidt stærkere socioøkonomisk baggrund.

De dårligst præsterende skoler er koncentreret i omkring halvdelen af kommunerne, men skolerne fordeler sig geografisk lidt forskelligt, alt efter hvilket udvælgelseskriterium man anvender. Der er dog kommuner, der ikke har nogen af de 100 dårligst præsterende skoler, uanset udvælgelseskriterium, og andre kommuner kan potentielt lære af de kommuner, der klarer sig bedst. Samtidig kan der også være et behov for at se på, om der er noget i kommunernes rammer, fx deres økonomi, der forhindrer nogle kommuner i at understøtte deres folkeskoler mere effektivt.

Konceptet med at udvælge netop 100 skoler vil også betyde, at indsatsen vil ekskludere skoler, der ellers har stort set det samme udgangspunkt som fx skole nr. 100, når det kommer til udvælgelseskriteriet. Vi viser fx, at 42 pct. af skolerne, der ikke ligger i bunden, når det kommer til andelen, der ikke består dansk og matematik i 9. klasse, ikke har en signifikant forskellig andel fra skole nr. 100. Det betyder, at der vil være en vis tilfældighed forbundet med, hvilke skoler der rent faktisk bliver udvalgt til at være blandt de 100 skoler og derved bliver inkluderet i indsatsen. De skoler får altså adgang til ressourcer, hvilket skoler, der står i meget lignende situationer, ikke gør. Samtidig bliver skole nr. 100 inkluderet på listen over de dårligst præsterende folkeskoler i Danmark, hvilket næppe i sig selv vil være attraktivt. Og måske slet ikke hvis der er et vist element af tilfældighed forbundet med, at det lige præcis er denne skole, der er blevet inkluderet i listen.

04

Ikke entydigt, hvem de 100 dårligst præsterende skoler er

Ikke entydigt, hvem de 100 dårligst præsterende skoler er

Vi definerer i alt seks udvælgelseskriterier for, hvilke skoler der er dårligst præsterende. For hvert af målene finder vi de 100 folkeskoler, der klarer sig dårligst (se boks 1 for de seks kriterier). Da andelen af elever, der består dansk og matematik, har fyldt i debatten, tager vi udgangspunkt i dette mål.

Boks 1 // De seks udvælgelseskriterier for at finde de 100 dårligst præsterende skoler

- Mindst andel af elever, der består dansk og matematik i 9. klasse
- Mindst andel af elever, der består dansk og matematik i 9. klasse, når der er taget højde for forskelle i elevernes baggrundskarakteristika
- Mindst andel af elever, der består dansk og matematik i 9. klasse, når vi kun ser på de elever, der har taget alle eksamener i dansk og matematik i 9. klasse
- Lavest karaktersnit i dansk og matematik i 9. klasse
- Lavest karaktersnit i 9. klasse samlet set
- Mindst andel af elever, der er gået i gang med ungdomsuddannelse senest halvandet år efter deres 9.-klasseeksamen.

Kriteriet, der kun inkluderer elever, der har fået registreret et resultat ved alle eksamener i dansk og matematik, er taget med, da en væsentlig del af de elever, der ikke består dansk og matematik, ikke har bestået, fordi de mangler én eller flere eksamener. Man kan diskutere, om det nødvendigvis afspejler et lavt fagligt niveau eller en anden udfordring.

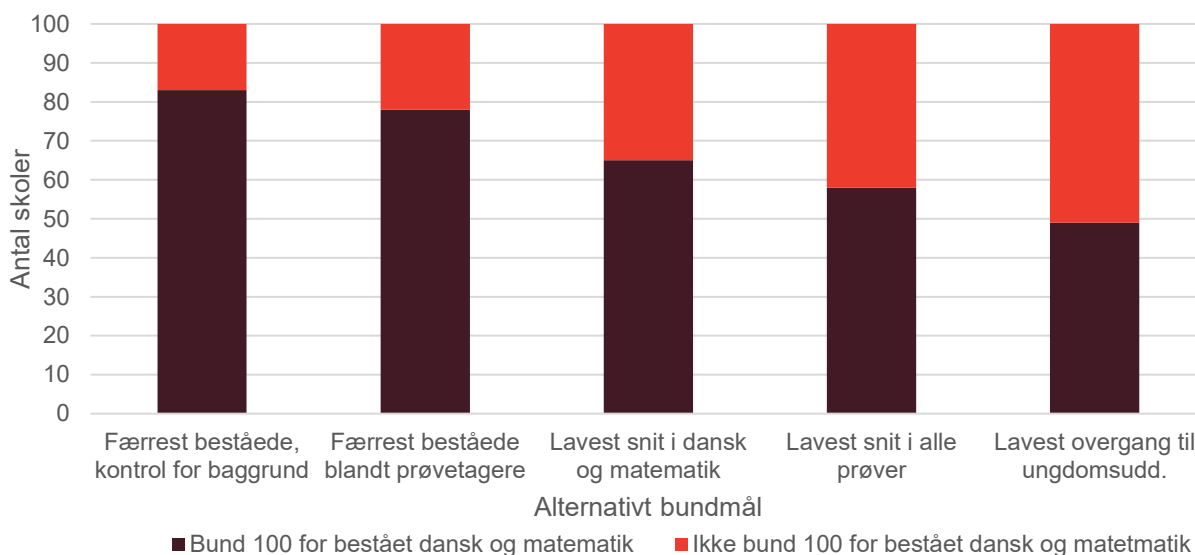
De sidste to kriterier er medtaget for at afspejle elevernes bredere kompetencer og evner til at begå sig efter folkeskolen. De er dermed koblet til motivationen for indsatsen om at klæde unge bedre på til at tage en ungdomsuddannelse.

Skolerne, der klarer sig dårligst, varierer en del, alt efter hvilket mål man bruger til at udvælge dem, jf. figur 1. Overlappet mellem de forskellige mål er ikke overraskende størst, hvis man holder sig til mål, der fokuserer på dansk og matematik. Ikke desto mindre ville ca. en tredjedel af skolerne ikke være de samme, hvis man brugte målet om lavest snit i dansk og matematik frem for andelen af elever, der har bestået fagene. Det er altså ikke givet, hvilke skoler der er de 100 dårligst præsterende, da det afhænger af, hvilket mål man i sidste ende vælger at identificere skolerne ud fra. Også selvom målet fx kredser om elevernes præstationer i dansk og matematik. Samlet set er der kun 23 skoler, der er blandt de 100 dårligst præsterende for alle seks mål.

Overlappet mellem skolerne er mindst for det mål, der ligger tættest på regeringens motivation for indsatsen, nemlig andelen, der ikke er gået i gang med en ungdomsuddannelse efter 9. klasse. Det er mindre end halvdelen af skolerne, som er i bunden, når det kommer til andelen af beståede i dansk og matematik, der også er i bunden, når det kommer til overgang til ungdomsuddannelse. Det viser, at der på den ene side selvfølgelig er et vist overlap mellem skoler, hvor relativt mange elever ikke består dansk og matematik, og skoler,

hvor mange elever ikke starter på en ungdomsuddannelse efter grundskolen. På den anden side er det også tydeligt, at hvis man ønsker at fokusere på skoler, hvor færrest unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse, skal man ikke udelukkende fokusere på, om eleverne består dansk og matematik.

Figur 1 // Overlappet mellem de 100 skoler, der klarer sig dårligst ift. andelen, der består dansk og matematik, og de 100 skoler, der klarer sig dårligst ved alternative mål

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Når der kontrolleres for baggrund, inkluderer vi kontroller for køn, årgang, oprindelse, familietype, forebyggende foranstaltninger i hjemmet samt forældres indkomst, uddannelsesniveau og deltagelse på arbejdsmarkedet. Laveste snit i alle prøver henviser til laveste karaktergennemsnit i de lovbundne prøver i fagene i 9. klasse. Overgang til ungdomsuddannelse henviser til, at elever er startet på en ungdomsuddannelse indenfor halvandet år efter deres 9.-klasseseksamen. Skolerne er udvalgt pba. eksamener i skoleårene 2022/23-2024/25. Dog med undtagelse af overgangen til ungdomsuddannelse, der er baseret på 9.-klasseelever i skoleårene 2022/23-2023/24 for at kunne observere eleverne halvandet år efter eksamenen.

Børnene, der går på de skoler, der klarer sig dårligst, er oftere ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og kommer oftere fra hjem med lave indkomster og ufaglærte forældre end andre elever i folkeskolen, jf. tabel 1. Det gælder, uanset hvilket af de seks mål man bruger til at definere de 100 dårligst præsterende skoler.

Elevgrupperne er også relativt ens på tværs af målene, hvis man kigger på de mål, der fokuserer alene på karaktererne fra 9. klasse. Her er det ca. en tredjedel af eleverne, der kommer fra hjemmene med de lavest indkomster, når man bruger de mål. Samtidig har ca. 17 pct. af dem ufaglærte forældre, og lidt mere end hver femte har ikke-vestlig baggrund. Det viser altså, at de enkelte skoler, der vil være inkluderet i de 100 dårligst præsterende skoler, vil variere en del, alt efter hvilke af disse mål man anvender, men at det ikke betyder så meget for den overordnede elevsammensætning ift., hvem der bliver omfattet af indsatsen.

Elevsammensætningen ændrer sig lidt, hvis man vælger at kontrollere for elevernes baggrundskarakteristika. Når man gør det, tager man højde for, at fx elever fra hjem med lavere indkomster oftere ikke består dansk og matematik (Jensen & Lambert, 2026). Så her identificerer vi i stedet de skoler, der klarer sig dårligst ift., hvad man ville forvente ud fra elevernes baggrundskarakteristika. Så hvis en skole har relativt mange elever, hvis forældre har en relativt lav indkomst, ville man heller ikke forvente, at eleverne vil klare sig helt så godt i fx dansk og matematik sammenlignet med en skole med flere elever med en

ressourcestærk baggrund. Derfor er der færre børn fra familier med de laveste indkomster og ufaglærte forældre samt færre med ikkevestlig baggrund i elevgruppen, hvis man vælger at kontrollere for baggrund, når man skal identificere de skoler, der klarer sig dårligst.

Tabel 1 // Elevsammensætningen ved brug af forskellige mål til udvælgelsen af de 100 dårligst præsterende skoler

Gruppe elever	Fattigste 20 %	Ufaglærte forældre	Ikkevestlig baggrund
Alle elever	20,0 %	9,2 %	12,1 %
Bund, bestået dansk og matematik	33,6 %	17,1 %	21,2 %
Bund, bestået kontrol baggrund	28,8 %	13,7 %	15,5 %
Bund, bestået blandt prøvetagere	33,4 %	17,5 %	22,8 %
Bund, lavest snit dansk og mat	32,9 %	16,8 %	20,2 %
Bund, lavest snit alle prøver	31,8 %	15,8 %	18,8 %
Bund, overgang til ungdomsudd.	29,5 %	13,8 %	15,3 %

Note: Fattigste 20 pct. henviser til, om børnene hører til blandt den femtedel af børn i populationen, hvis forældre har den laveste indkomst. Ikke-vestlig baggrund dækker over ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Når der kontrolleres for baggrund, inkluderer vi kontroller for køn, årgang, oprindelse, familietype, forebyggende foranstaltninger i hjemmet samt forældres indkomst, uddannelsesniveau og deltagelse på arbejdsmarkedet. Laveste snit i alle prøver henviser til laveste karaktergennemsnittet i de lovbundne prøver i fagene i 9. klasse. Overgang til ungdomsuddannelse henviser til, at en elev er startet på en ungdomsuddannelse senest halvandet år efter vedkommendes 9.-klasseeksamen. Skolerne er udvalgt pba. 9.-klasseeksamener i skoleårene 2022/23-2024/25. Dog med undtagelse af overgangen til ungdomsuddannelse, der er baseret på 9.-klasseelever i skoleårene 2022/23-2023/24 for at kunne observere eleverne halvandet år efter eksamenen.

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

05

**Mange dårligt præsterende skoler
på Sjælland og Lolland-Falster**

Mange dårligt præsterende skoler på Sjælland og Lolland-Falster

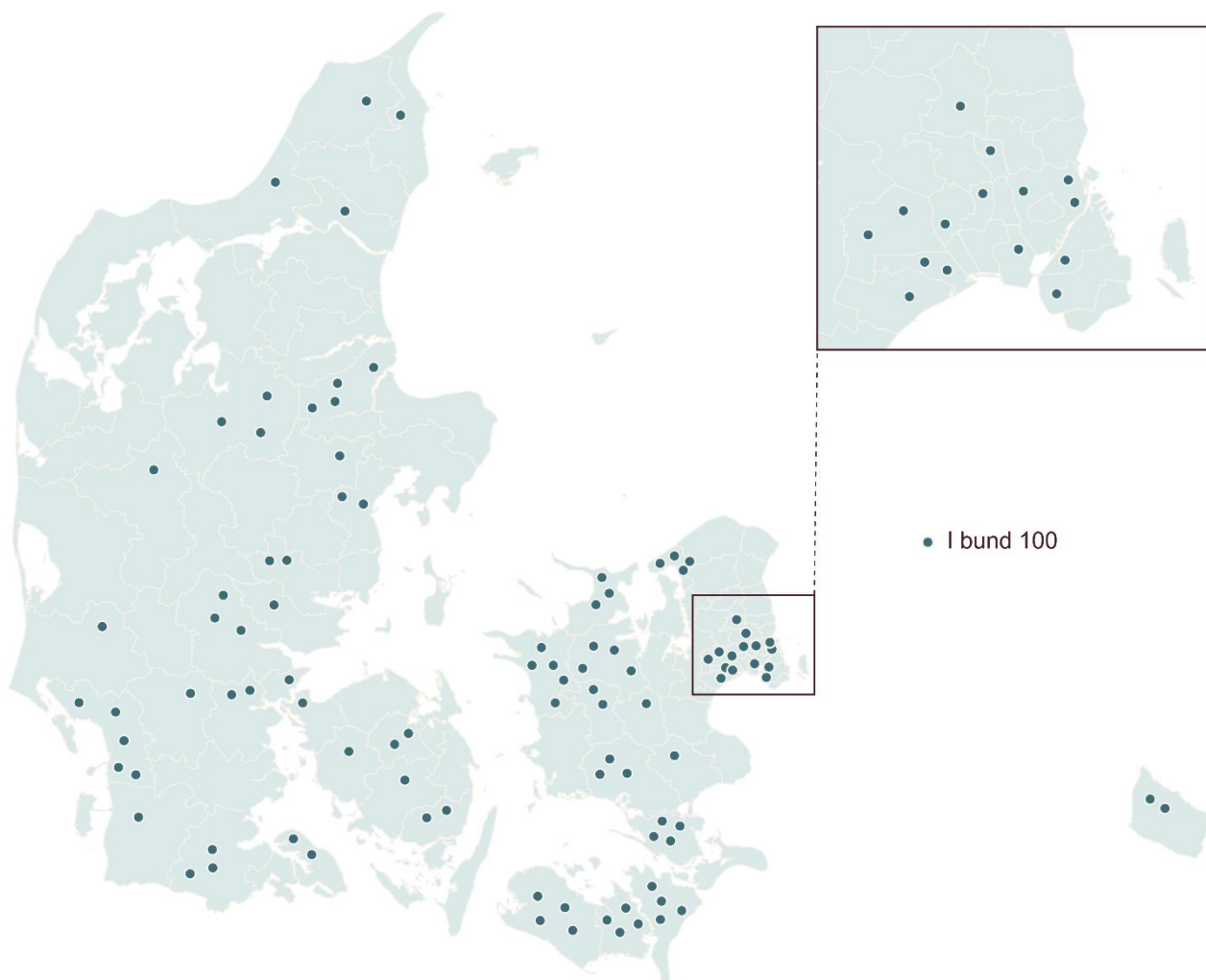
De dårligst præsterende skoler målt på andelen af elever, der består dansk og matematik, ligger i høj grad i Syd- og Vestsjælland og på Lolland-Falster, jf. figur 2. Ud af de 100 dårligst præsterende skoler ligger 36 af dem i den gamle Region Sjælland. Der ligger også en del i Syddanmark, hvor Esbjerg Kommune alene har fem skoler i denne gruppe. Omvendt er der få i Nord- og Østjylland. I hele Region Nordjylland ligger der fx kun fire af de dårligst præsterende skoler.

Kigger man på andelen af elever i en kommune, der går på en skole i bund 100, træder et lignende billede frem med store andele især på Lolland-Falster samt i Syd- og Vestsjælland, jf. figur A i bilaget.

De 100 skoler fordeler sig altså ikke jævnt, men er koncentreret i nogle kommuner. 50 kommuner har slet ingen skoler i bunden, når det handler om andelen af elever, der består dansk og matematik, mens de 100 bundskoler er fordelt i de resterende 47 kommuner.¹

¹ Læsø Kommune indgår ikke, da Læsø har én folkeskole, og den havde færre end ti 9.-klasseelever indskrevet til eksamen hvert år i skoleårene 2022/23-2024/25. Skolen på Læsø er derfor ikke medtaget, jf. afgrænsningen af populationen i kapitlet "Data og metode".

Figur 2 // Fordelingen af skoler i bund 100 mht. andelen af beståede elever i dansk og matematik

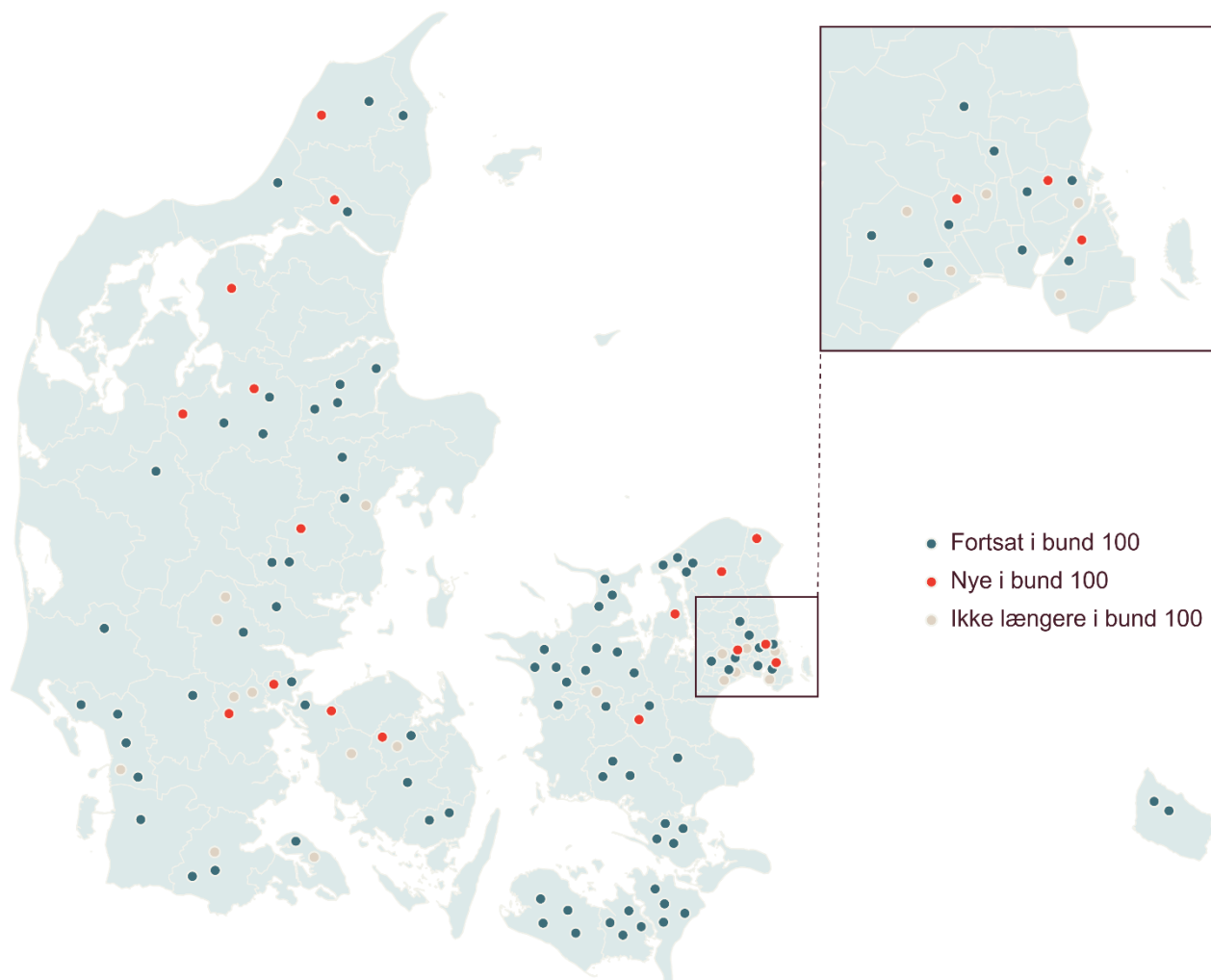
Kilde: egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik

Anm.: Prikkerne er placeret tilfældigt indenfor kommunegrænserne og afspejler således ikke placeringen af den specifikke skole. Skolerne er udvalgt pba. 9.-klasseeksamener i skoleårene 2022/23-2024/25.

Hvis vi i stedet anvender det alternative mål, hvor vi tager højde for forskelle i elevsammensætningen, er der som tidligere vist 17 skoler, som bliver udskiftet. Det ændrer noget omkring hovedstaden, hvor der kommer færre skoler i vestegnskommuner såsom Ishøj og Høje-Taastrup, mens der kommer lidt flere skoler til Nordsjælland, jf. figur 3. Samtidig er der nogle skoler i Region Syddanmark, der udgår, mens der kommer nogle til i Midt- og Nordjylland.

Der er dog tale om mindre forskydninger, der ikke ændrer det samlede billede af, at der er flest skoler i målgruppen i den gamle Region Sjælland.

Figur 3 // Fordelingen af skoler i bund 100, når der kontrolleres for baggrund

Kilde: egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik

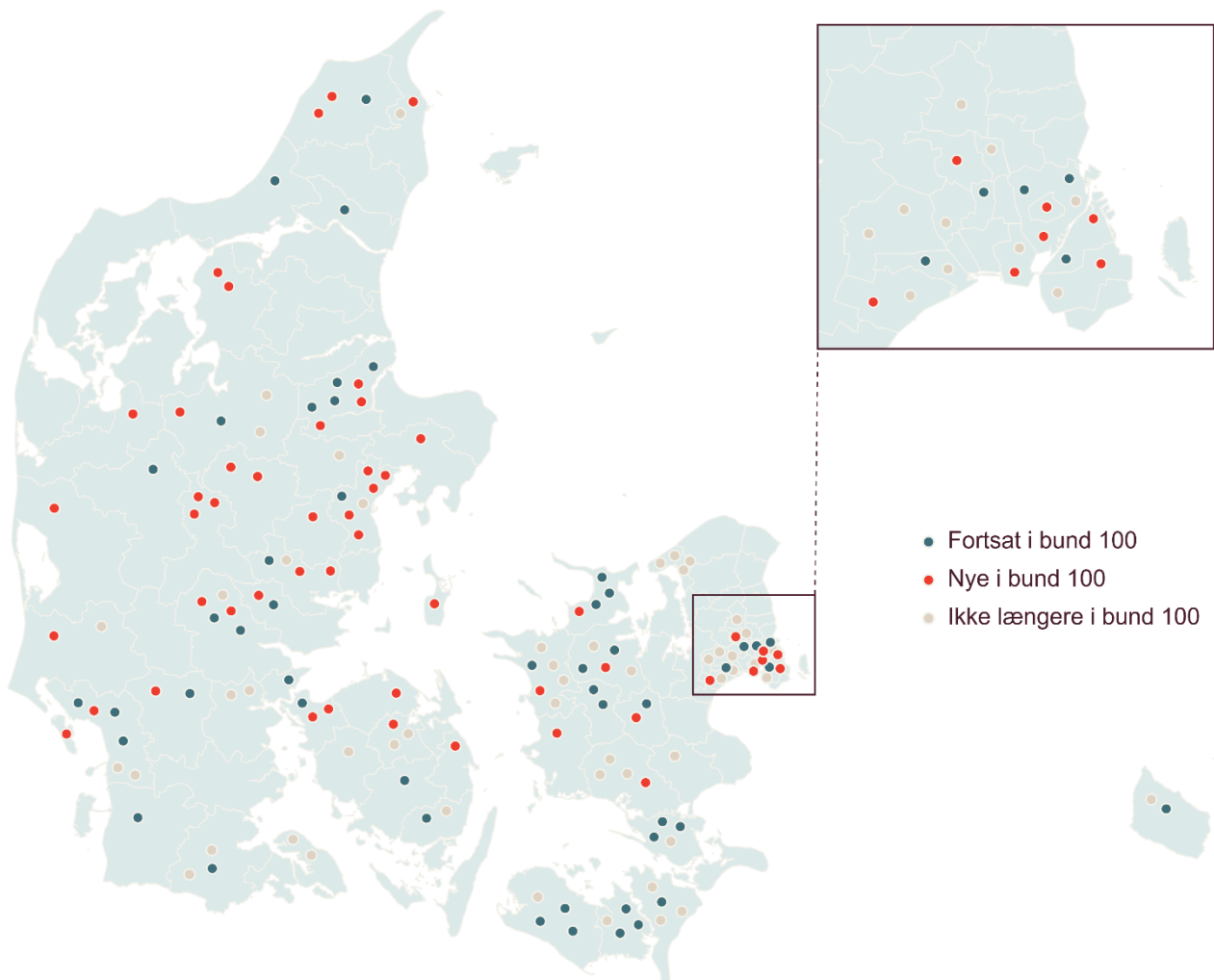
Anm.: Prikkerne er placeret tilfældigt indenfor kommunegrænserne og afspejler således ikke placeringen af den specifikke skole. På kortet sammenlignes de skoler, der ligger i bund mht. andel beståede i dansk og matematik med bunden, når man tilføjer kontroller for baggrund. Når der kontrolleres for baggrund, inkluderer vi kontroller for køn, årgang, oprindelse, familietype, forebyggende foranstaltninger i hjemmet samt forældres indkomst, uddannelsesniveau og deltagelse på arbejdsmarkedet. "Fortsat i bund 100" er de skoler, der ligger i bund 100, både når man kigger på de rå tal for andel beståede, og når man kigger på andelen, når man kontrollerer for baggrund. "Nye i bund 100" er skoler, der ikke lå i bund 100 pba. de rå tal, men ligger i bund 100, når man tilføjer kontroller. "Ikke længere i bund 100" er skoler, der lå i bund 100 pba. de rå tal, men ikke ligger i bund 100, når man kontrollerer for baggrund. Skolerne er udvalgt pba. 9.-klasseeksamener i skoleårene 2022/23-2024/25.

Billedet ændrer sig dog væsentligt mere geografisk set, hvis man anvender andelen af elever, der starter på en ungdomsuddannelse, som mål, jf. figur 4. 36 af de udvalgte skoler ligger i Region Sjælland, når man anvender andelen af beståede, mens det kun gælder for 26 af dem, hvis man i stedet anvender overgang til ungdomsuddannelse som kriterium. Et lignende fald ses i den gamle Region Hovedstaden. Omvendt bliver antallet af skoler i Region Midtjylland og Region Nordjylland fordoblet. Sidstnævnte kommer dog også fra et lavt niveau.

Selvom der er mange skoler på Sjælland, der klarer sig relativt dårligt, når det kommer til fx andelen af beståede i dansk og matematik, klarer de sjællandske skoler sig altså noget bedre ift., om deres elever efterfølgende kommer i gang med en ungdomsuddannelse, sammenlignet med jyske skoler.

Det er dog værd at bemærke, at der fortsat ligger mange skoler i bunden på Lolland-Falster samt i Syd- og Vestsjælland. Det er også fortsat nogle af de områder, hvor den største andel af elever går på en skole i bund 100, jf. figur B i bilaget.

Figur 4 // Fordelingen af skoler i bund 100 mht. overgang til ungdomsuddannelse sammenholdt med bund 100 mht. andel beståede

Kilde: egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik

Anm.: Prikkerne er placeret tilfældigt indenfor kommunegrænserne og afspejler således ikke placeringen af den specifikke skole. På kortet sammenlignes de skoler, der ligger i bund mht. andel beståede i dansk og matematik med bunden mht. andel elever, der påbegynder en ungdomsuddannelse indenfor halvandet år efter deres 9.-klasseeksamen. "Fortsat i bund 100" er de skoler, der ligger i bund 100 pba. begge mål. "Nye i bund 100" er skoler, der ikke lå i bund 100 mht. andel beståede, men ligger i bund 100 mht. overgang til ungdomsuddannelse. "Ikke længere i bund 100" er skoler, der lå i bund 100 mht. andel beståede, men ikke ligger i bund 100 mht. overgang til ungdomsuddannelse. Skolerne i bunden mht. andel beståede i dansk og matematik er udvalgt pba. 9.-klasseeksamener i skoleårene 2022/23-2024/25. Skolerne i bund mht. overgang til ungdomsuddannelse er udvalgt pba. af elever, der gik i 9. klasse i skoleårene 2022/23-2023/24 for at kunne observere eleverne halvandet år efter deres 9.-klasseeksamen.

De 100 skoler, der klarer sig dårligst, fordeler sig på ca. samme måde indenfor regionerne, uafhængigt af om vi kigger på den rå andel, der består dansk og matematik, eller vi tager højde for elevgrundlaget på skolen, jf. tabel 2. Den største forskel er, at der er lidt færre af de dårligst præsterende skoler i Region Syddanmark, når man kontrollerer for elevgrundlag, og lidt flere i Nordjylland.

Forskellen er som nævnt større, når vi sammenligner skolerne med den mindste andel af beståede i dansk og matematik og skolerne med den mindste andel af unge, der er begyndt på en ungdomsuddannelse. Antallet af dårligst præsterende skoler falder på Sjælland og Øerne, hvor der kommer hhv. 8 og 10 skoler færre i den gamle Region Hovedstaden og den gamle Region Sjælland. Omvendt stiger antallet af skoler i bunden med 17 i Region Midtjylland og 4 i Region Nordjylland. Sidstnævnte kan virke som en mindre stigning, men det er ikke desto mindre en fordobling af antallet skoler i bunden, når man går fra at udvælge skolerne baseret på andel beståede til overgang til ungdomsuddannelse.

Tabel 2 // Skoler i bund 100 i hver af regionerne ved forskellige mål

Region	Bestået dansk og mat.	Kontrol for baggrund	Overgang til ungdomsudd.
Hovedstaden	20	21	12
Sjælland	36	35	26
Syddanmark	26	21	23
Midtjylland	14	16	31
Nordjylland	4	7	8

Note: Der er anvendt de gamle regioner fra inden Region Hovedstaden og Region Sjælland blev lagt sammen til Region Øst. Når der kontrolleres for baggrund, inkluderer vi kontroller for køn, årgang, oprindelse, familietype, forebyggende foranstaltninger i hjemmet samt forældres indkomst, uddannelsesniveau og deltagelse på arbejdsmarkedet. Ved overgang til ungdomsuddannelse identificeres de skoler, der har den mindste andel af elever, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse indenfor halvandet år efter deres 9.-klasseeksamen. I de første to kolonner er skolerne udvalgt baseret på 9.-klasseeksamener fra 2022/23-2024/25. I sidste kolonne indgår kun elever indskrevet til 9.-klasseeksamen i 2022/23-2023/24 for at kunne observere dem halvandet år efter eksamen.

Kilde: egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik.

06

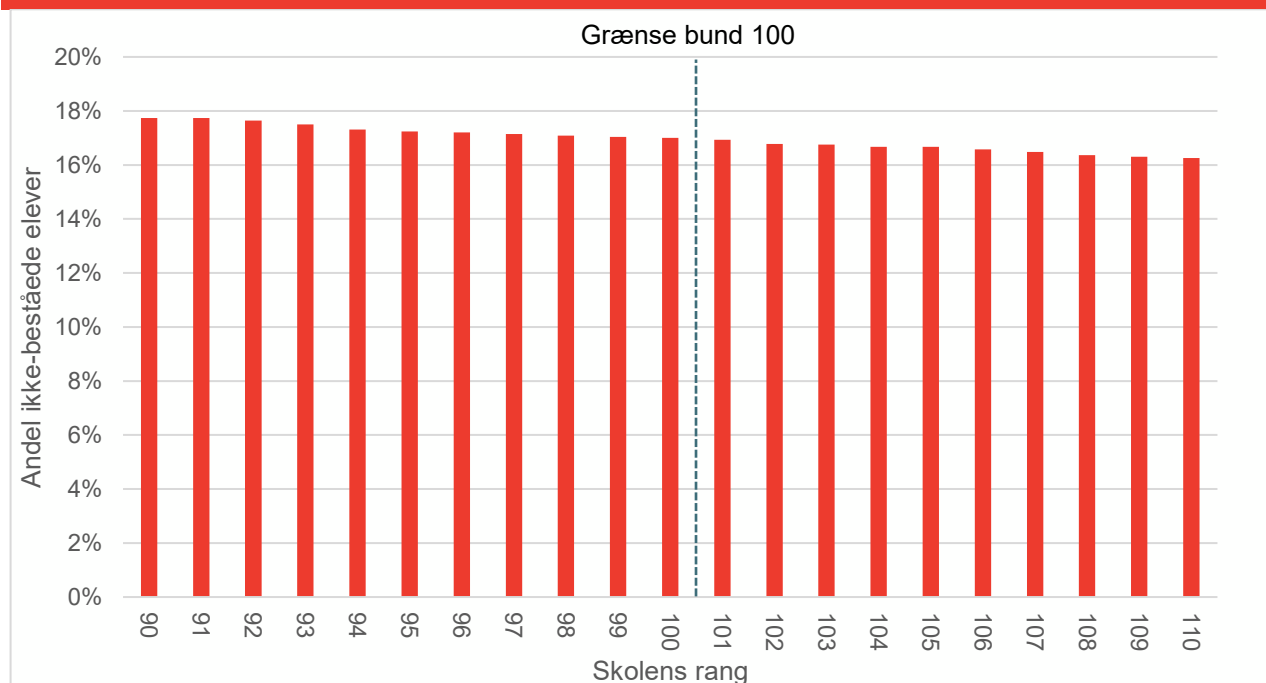
Giver en grænse på 100 skoler mening?

Giver en grænse på 100 skoler mening?

Forskellen i andelen af elever, der ikke har bestået dansk og matematik, er ikke stor – 0,1 procentpoint – hvis man sammenligner andelen af ikke-beståede på skole 100 og 101, når skolerne er blevet rangeret fra størst til mindst andel, jf. figur 5. Det er også tydeligt, at andelen falder jævnt fra fx skole nr. 90 og frem til skole nr. 110.

Forskellen mellem skole 100 og 101 er heller ikke statistisk signifikant. Derfor kan vi ikke afvise, at det blot er tilfældigheder frem for faktiske, underliggende forskelle mellem skolerne, der gør, at skole 100 er med i bund 100, men skole 101 ikke er. At sætte en skarp grænse ved 100 kan derfor resultere i, at man behandler to skoler forskelligt, til trods for at der ikke er en signifikant forskel på, hvordan de klarer sig.

Figur 5 // Andel ikke-beståede elever på skoler tæt på grænsen for at være i bund 100

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Rang er skolens rangering ud fra, hvem der har den største andel ikke-beståede elever i dansk og matematik. Skolerne er rangeret pba. 9.-klasseeksamener i skoleårene 2022/23-2024/25.

Det er måske ikke så overraskende, at skoler, der er rangeret lige efter hinanden, som fx skole 100 og 101, ikke har en signifikant forskellig andel af elever, der ikke består. Men faktisk er der også mange skoler med en langt højere rangering, der heller ikke er signifikant forskellige fra skole 100. Blandt de skoler, der ikke er blandt de 100 skoler, der klarer sig dårligst ift. andelen, der består dansk og matematik, er der over 40 pct. af dem, der ikke har en andel beståede elever, der er signifikant forskellige fra skole 100's, jf. tabel 3. Dvs. at man ikke kan afvise, at mere end 40 pct. af skolerne, der ikke er i bunden, lige så godt kunne have været med i bunden som skole 100.

Problematikken bliver større, jo færre elever man inddrager, da der så vil være mere usikkerhed forbundet med gennemsnittet. Det gør det sværere at afgøre, om forskelle skyldes tilfældigheder eller faktiske forskelle mellem skolerne. Vi har forsøgt at afhjælpe dette problem ved at kigge på tre årgange af 9. klasser (2022/23-2024/25) frem for kun på én. Man kunne også vælge at medtage endnu flere årgange for på den måde at mindske usikkerheden. På den måde ville flere skoler, der ikke ligger blandt de 100 dårligst præsterende, formentlig være signifikant forskellige fra fx skole nr. 100. På den anden side kan man diskutere, hvor langt tilbage eksamenskarakterer er informative om skolens nuværende faglige niveau, og om det er meningsfyldt at udvælge skoler pba. resultater mange år tilbage.

Tabel 3 // Andelen af skoler, der ikke er i bunden, der har en andel beståede elever, der er signifikant forskellig fra skole 100's andel

Signifikant forskellig fra skole 100?	Antal skoler	Andel af skolerne
Ikke-signifikant forskellig	289	41,8 %
Signifikant forskellig	403	58,2 %

Note: I tabellen sammenlignes andelen af ikke-beståede elever i dansk og matematik på den skole med den laveste andel i bund 100, dvs. den skole, der er rangeret som skole 100, med andelen på skoler, der ikke ligger i bunden. Med t-test testes det, om forskellen på skolernes andele er statistisk signifikant. Andelen er baseret på 9.-klasseeksamener fra skoleårene 2022/23-2024/25.

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

En lignende problematik gør sig gældende for små skoler. Her vil der igen være større usikkerhed mht. det egentlige niveau på skoler med relativt få elever. Fordi de årlige udsving på små skoler vil være større, vil små skoler oftere være blandt både de bedste skoler og de dårligst præsterende skoler, hvis man blot rangerer ud fra gennemsnittet. Dette er igen et større problem, hvis man blot kigger på et enkelt år (Kane & Staiger, 2002). Og selvom vi har taget gennemsnittet over tre år, er skolerne i bunden gennemsnitligt signifikant mindre end skolerne, der ikke ligger i bunden, jf. figur C i bilaget.

Man kan dog til dels håndtere usikkerheden om mindre skolers resultater ved at anvende en såkaldt *shrinkage*-faktor, som også Børne- og Undervisningsministeriet anvender ved udregninger af socioøkonomiske referencer i grundskolen (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023). *Shrinkage*-faktoren trækker skolers resultater ind mod landsgennemsnittet afhængigt af antallet af elever, for dermed at tage højde for usikkerheden i mindre skolers resultater. Hvis vi anvender denne metode for skolerne og andelen, der består dansk og matematik, bliver der dog kun udskiftet seks skoler ud af de 100 i bunden.

07

Data og metode

Data og metode

Analysen er baseret på grundskolekarakterregisteret (UDFK) og omfatter 9.-klasseelever, der er indskrevet til eksamen i et lovbundet prøvfag på en folkeskole i skoleårene 2022/23-2024/25. Der medtages ikke privatister og kun elever, der går i årgangsopdelte normalklasser.

Eleverne er registreret på hovedskoleniveau, dvs. at en skole med flere afdelinger vil indgå som én skole. Nogle elever kan have aflagt prøver på flere forskellige skoler. I så fald registreres eleven på den folkeskole, hvor eleven har aflagt flest prøver i lovbundne fag. Hvis eleven er registreret med prøver i flere år, fx fordi eleven har været fraværende til en prøve pga. sygdom og har aflagt en sygeprøve året efter, medtages eleven i det første år, eleven har aflagt prøver i perioden.

Der medtages kun skoler, der har mindst ti elever hvert år i perioden 2022/23-2024/25. Det vil også sige, at skoler, der ikke har eksisteret i hele perioden eller ikke har haft 9. klasse hele perioden, ikke indgår.

Foruden data fra grundskoleregisteret anvendes data fra uddannelsesinstitutionsregisteret (UDDINST) og det komprimerede elevregister (KOTRE). Baggrundskarakteristika for eleverne og deres forældre kommer fra befolkningsregisteret (BEF), registeret for forebyggende foranstaltninger for børn og unge (BUFO), indkomstregisteret (IND), uddannelsesregisteret (UDDA) og den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS).

Elever, der består dansk og matematik, er elever, der har et gennemsnit på mindst 02 i lovbundne prøver i hvert af fagene. Elever, der ikke består, kan enten have fået under 02 eller ikke have aflagt alle lovbundne prøver i fagene. I dansk vægter karakterer fra den mundtlige prøve og den skriftlige prøve lige meget. Den skriftlige prøve består af tre delprøver, hvor læsning og retskrivning hver vægter 25 pct. af den skriftlige karakter og skriftlig fremstilling vægter de resterende 50 pct. I matematik vægter de skriftlige delprøver med og uden hjælpemidler lige meget.

Gennemsnittet i de lovbundne fag udregnes pba. de fem prøver i 9. klasse, der var lovbundne i perioden: mundtlig dansk, skriftlig dansk (med de tre delprøver), skriftlig matematik (med de to delprøver), mundtlig engelsk og mundtlig fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi.² Gennemsnittet beregnes med lige vægt til hver af de fem prøver og kun for elever, der har modtaget karakterer i alle fag.

Gennemsnittet i matematik og dansk beregnes med lige stor vægt på den mundtlige prøve i dansk, den skriftlige prøve i dansk og den skriftlige prøve i matematik for elever, der har aflagt de pågældende prøver.

Overgangen til ungdomsuddannelser er opgjort som elever, der har påbegyndt enten en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, senest halvandet år efter at de var indskrevet til 9.-klasseeksamen. Dvs. at hvis eleven skulle til 9.-klasseeksamen i sommeren 2023, skal eleven have startet på en ungdomsuddannelse senest i 2024. Oplysninger om ungdomsuddannelse kommer fra KOTRE, og da det kun er opdateret til og med 2025, indgår 9.-klasseeleverne fra 2024/25 ikke i denne del af analysen, da vi ikke kan se, om de har påbegyndt en ungdomsuddannelse i 2026. Når der kigges på karakteristika for elever, der går på

² Fra skoleåret 2025/26 er engelsk ikke længere et bundent prøvfag men et udtræksfag (Undervisningsministeriet, u.å.).

skoler i bund 100 mht. overgang til ungdomsuddannelse, er det stadig baseret på eleverne på alle tre år-gange (2022/23-2024/25).

Når der kontrolleres for baggrund, kontrolleres der for barnets køn, oprindelse, om der er igangsat forebyg-gende foranstaltninger for barnet, og om barnet bor med en enlig forælder, samt for forældrenes samlede indkomst, højeste uddannelse og deltagelse på arbejdsmarkedet. Endelig tilføjes *time fixed effects* for skole-året. Skolerne rangeres derefter ud fra residualerne fra regressionen med disse karakteristika.

Shrinkage udregnes ved hjælp af mixed-funktionen i STATA.

08

Litteraturliste

Litteraturliste

- Beuchert, L., Christensen, V. T., Hindsholm, M. F., Jensen, H. L. S. J., & Lysdahl, P. H. (2026). *PISA 2025 – Hovedrapport*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2023). *Metodenotat: De socioøkonomiske referencer for grundskolekarakterer*.
- Flinch, F. (2026, august 19). *Regeringen vil udpege 100 skoler, inden året er omme*. Altinget Uddannelse. <https://www.altinget.dk/uddannelse/artikel/regeringen-vil-udpege-100-skoler-inden-aaret-er-omme>
- Jensen, T. L., & Lambert, A. L. B. (2026). *Hver niende elev går ud af folkeskolen uden at bestå både dansk og matematik – og blandt de fattigste er det langt flere*. <https://www.ae.dk/analyse/2026-05-hver-niende-elev-gaar-ud-af-folkeskolen-uden-at-bestaar-baade-dansk-og-matematik-og-blandt-de-fattigste-er-det-langt-flere>
- Kane, T. J., & Staiger, D. O. (2002). The Promise and Pitfalls of Using Imprecise School Accountability Measures. *Journal of Economic Perspectives*, 16(4), 91–114. <https://doi.org/10.1257/089533002320950993>
- Kongsted, S. B. (2026, september 14). *Årets eksamenskarakterer er ude. Flere består ikke dansk og matematik*. DR. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/aarets-eksamenskarakterer-er-ude-flere-bestaar-ikke-dansk-og-matematik>
- Løntoft, S. (2026, marts 12). *Har du mistet overblikket? Her er valgkampens skoleudspil*. Altinget Uddannelse. <https://www.altinget.dk/uddannelse/artikel/har-du-mistet-overblikket-her-er-partiernes-skoleudspil>
- Statsministeriet. (2026a). *Det politiske grundlag for firkloeverregeringen*. <https://stm.dk/statsministeriet/publikationer/det-politiske-grundlag-for-firkloeverregeringen/>
- Statsministeriet. (2026b, juni 2). *Pressemøde den 2. Juni 2026*. <https://stm.dk/presse/pressemoedearkiv/2026/pressemoede-den-2-juni-2026/>
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. (2017, april 25). *500 mio. Kr. Til løft af fagligt svage elever*. <https://stukuvm.dk/om-styrelsen/aktuelt/2017/april/170425-500-mio-kr-til-loeft-af-fagligt-svage-elever/>

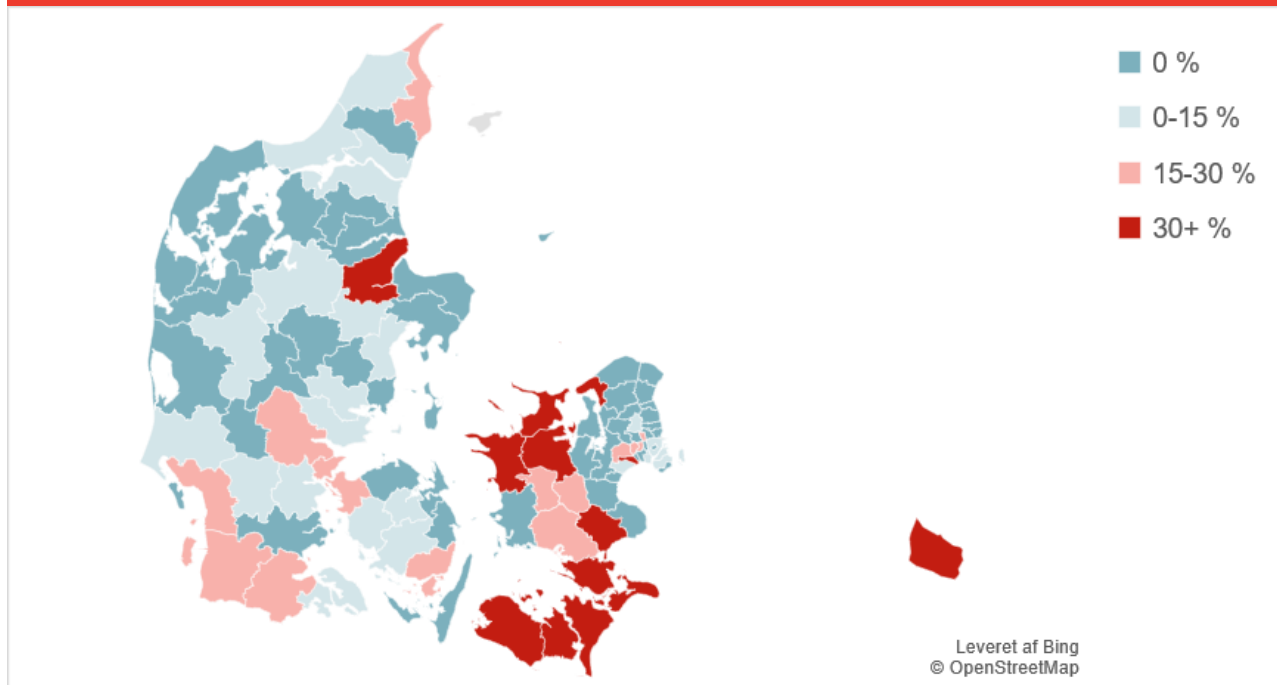
Undervisningsministeriet. (u.å.). *Ny prøvestruktur fra skoleåret 2025/2026*. Hentet 19. august 2026, fra <https://uvm.dk/grundskole/folkeskolen/folkeskolens-proever/aarsplan-og-proeveplaner/ny-proeve-struktur-fra-skoleaaret-2025-2026/>

09

Bilag

Bilag

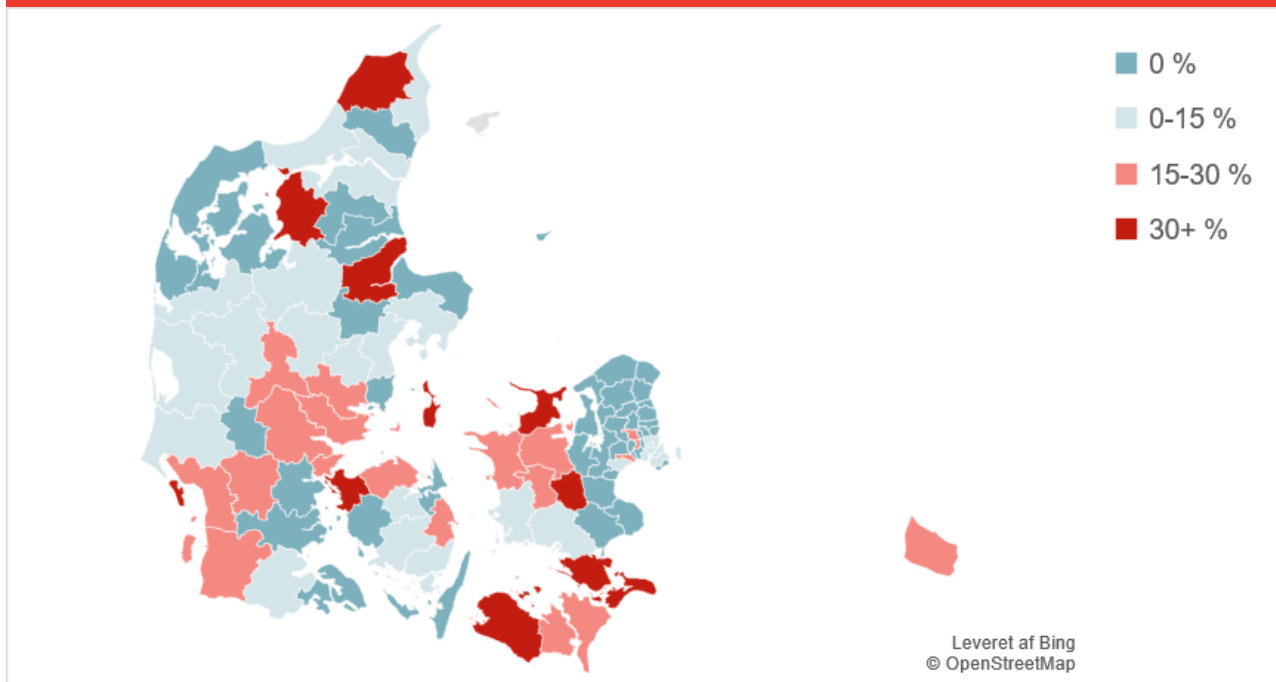
Figur A // Andel af kommunens 9.-klasse-folkeskoleelever, der går på en skole i bund 100 mht. andel beståede i dansk og matematik

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Populationen i figuren er 9.-klasseelever, der går i årgangsoptagne normalklasser, og som er indskrevet til eksamen på en folkeskole i skoleårene 2022/23-2024/25. Det er samme population som også er brugt til at bestemme, hvilke skoler, der har den laveste andel beståede i dansk og matematik.

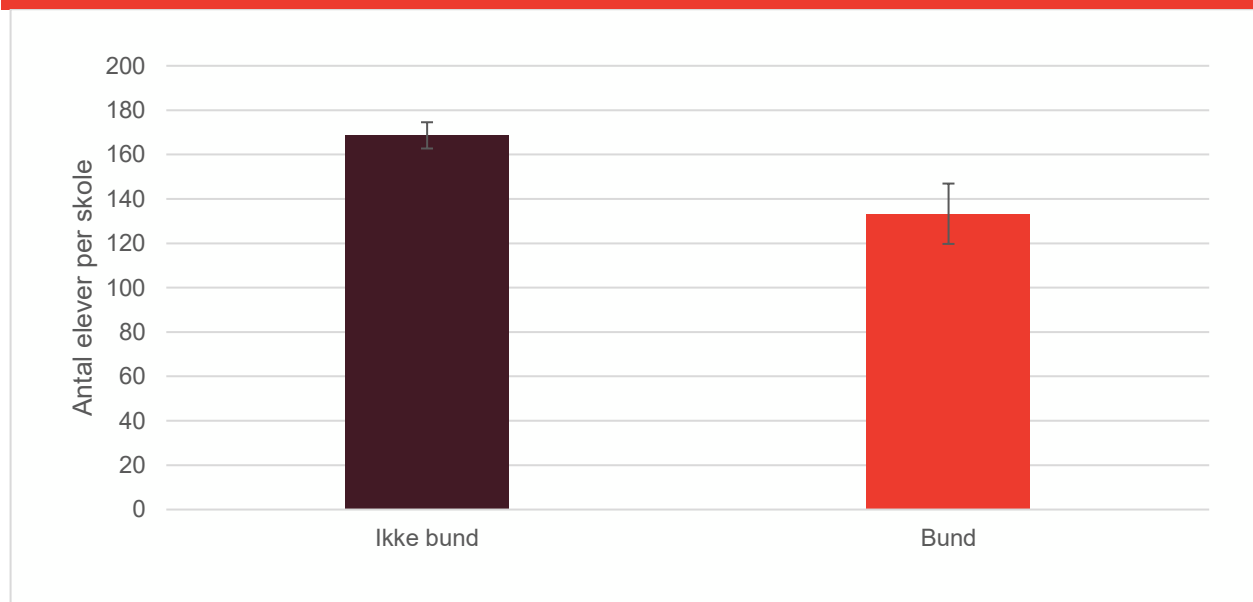
Figur B // Andel af kommunens 9. klasses folkeskoleelever, der går på en skole i bund 100 mht. overgang til ungdomsuddannelse.

Kilde: egne beregninger på pba. registerdata fra Danmarks Statistik.

Anm.: Populationen i figuren er 9.-klasseelever, der går i årgangsoopdelte normalklasser, og som er indskrevet til eksamen på en folkeskole i skoleårene 2022/23-2024/25. Overgang til ungdomsuddannelse henviser til, at en elev er startet på en ungdomsuddannelse indenfor halvandet år efter deres 9.-klasseeksamen. Skolerne med den laveste overgang til ungdomsuddannelse er udvalgt pba. af 9.-klasseelever i skoleårene 2022/23-2023/24 for at kunne observere eleverne halvandet år efter eksamen.

Figur C // Antal 9.-klasseelever på skolerne, afhængigt af om de ligger i bunden målt ud fra andel elever, der består dansk og matematik

Kilde: egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Antallet af elever er det samlede antal 9.-klasseelever på skolen, der går i årgangsoopdelte normalklasser og var indskrevet til eksamen i skoleårene 2022/23-2024/25. De sorte linjer er 95-pct.-konfidensintervaller.

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu